

SERRA

Fora del nostre domini ling. «*monte Serratilla*», prop de Peñascabia, tirant cap a la *Serra d'Espadà* (Cavanilles I, 123). I en terres lleoneses hi ha una formació distinta però homòloga: *Serradilla*, vila de 4000 hab., prov. de Cáceres (p. jud. Plascencia), i dos pobles salmantins *Serradilla* en el p. jud. de Ciudad-Rodrigo *Serravana*, veg. *Vallivana*, s. v. *Vall* (δ)

SERRELLA, serralada del Migjorn, paral·lela, al N. de l'Aitana, formant la partió entre la vall de Guadalest-Confrides i les aigües que van al riu d'Alcoi. «*La Serrella*», amb article, imprès en el *Nomencl. de S. Guarnier* (p. 23) potser és err. tip., car hi ha unanimitat en l'ús sense art.: *GGRV*, *SSiv.* (s. v. *Castell de S.*), *Mateu Ll.* (*P. Val.*, 108); «les penyes notables de *Serrella* --- munt. de la vall de Ceta, te. de Quatretrondeta» (*MGadea*, *T. del Xè I*, 175.240); així ho he sentit en el país: «a *seřēla*», «el *Fondo de Serrella*» oït a Benasau (xxxv, 55.10, 17.54.12); «toquem amb Quatretrondeta i Benasau en una pda. de Serrella» (oït a *Confrides*, xxxv, 27.22).

I ja en tenim mencions antigues. 1270: «en terme de *Benàguila*, prop del camí de Confrides i el torrent que ve de *Serrella*» (*Mtz.Fdo.*, *Doc. Val. ACA I*, 981); 1271: «entre Bocairent, Banyeres i *Serrella*» (ibid. I, 25 1219); 1278: «castrí de *Serella* quod a sarracenis recuperavimus» (*Soldevila*, *Pere el Gran I*, 2a., p. 111); 1322: «castro de *Serrella*» (*ACA*, reg. 222, fº 108).

Era, doncs, una nom heretat del mossàrab, i allí formava família amb masculí i derivats. *El Serrello*, pda. 30 munt. del te. de Lutxent (xxxI, 195.16); i amb evolució diferent de la ē mossàrab: *El Serrillo*, pda. munt. de *Xaraco* (Pla del ~) (xxxI, 192.9).

No ens desviï de la derivació de SERRA aquesta terminació masculina; guardem-nos de pensar relacionar-lo amb el cast. *cerro*, que en fonètica mossàrab hauria donat *čerr-*, cf. el tarragonès *serret* (*DECat VII*, 845b14 ss., oc. ant. i mod. *ser(re)*), *Bigorra sarrot*; masculí no estrany al Pallars: *sęřros*, pda. munt. entre Montardit i Llarvén.

Un deriv. col·lectiu *Serrellar*, te. Aiolo de Rugat (xxxII, 151.24) i de Salem (*IGC* 3º18 × 38º50), la Costera 'l *seřelá*, te. Petrer (xxxVI, 35.4), i amb *i*: *Bancal (del) Serrillar*, te. Loxa (xxxIII, 59.10), però amb aquest cf. el nom de planta *Serrillo*, variant de *Sorreig* (art. del *DECat*).

La Serrissola, mola alta i grandiosa, en els Ports de Tortosa, prop del Mas de Barberans, 1926 (exc. 99): forma la gran carena dels Ports, al SE. del mas de 50 Carlares. De la seva var. *Serritxala*, *-itjola*, a Mallorca, amb ē mossàrab, ja es dona prou explicació en el vol. I, 259-260.

Serrulla. 1) A Cerdanya, te. Angostrina, a l'ENE. de la «part petita del poble» (xxxIII, 109.1). 2) Mas 55 de *Serrulla*, te. Cast. Pna. (xxIX, 32.24).

Serrera. 1) Pic de *Serrera*, a Andorra, damunt *El Serrat* (al capdamunt de la Valira del Nord). 2) Cap de *Sarreser*, munt. a la Vall de Boí, damunt el poble de Llesp (xIII, 195). Aquest nom ja no és pròpiament 60

derivat de *serra*, sinó ús figurat de *serrera* 'biga que forma el cantell de la teulada' (*DECat VII*, 844a19-23). Cf. també *sarró*, cereal silvestre.

¹ Idea seguida només per algun deixeble, com el pròsper professor madrileny Galmés de Fuentes, però no els altres: entre ells els més aptes per judicar-ho. Sanchis Guarnier ho negà sempre. — ² També, però, en el camí d'anar-hi, em deien que passaria per «les boltes de *seřatēla*» (xxVIII, 95). — ³ *Coves de Berig* figura com nom d'un lloc poblat en l'índex del Real Patrimoni (S. xvi, fº 106, ben separat de Coves de Avinromà, fº 107; *BSCC* 1935, 206).

Serrà, *-ana*, *-ans*, *Serrabona*, *Serracarbassa*, V. *Serra Serrada*, V. S. (misc. moss.) *Serradell*, V. *Serra Serradenyà*, V. *Serdinyà Serradillo*, *Castell ~*, V. *Serra Serrado*, V. S. (misc. moss.) *Serradó*, V. *Serra Serradui*, V. *Saderra Serraima*, *Serral*, *Serrallonga*, *Serramija*, V. *Serra*

Derivats de SERRAR

I. 'estrényer, recloure' (del ll. vg. *SERRARE* 'tancar': *DECat VII*, 847b28-850a48). Especialment *Serrada*: 'tancat o clos, a vegades força extens i no massa difícil de traspasar'.

Singles *la Serrada*, a Vilar de Canes (xxVIII, 87.16), *Vistabella* (xxIX, 189.14), *Catí* (xxVIII, 101.8), *Eslida* (xxIX, 164.7), i *Serra de la Calderona* (xxx, 62.17), *Tossal de la Serrada*, a Culla. *Corral de la Serrada*, a Xodos. *Font de la Serrada*, a Hortells. *La Serrada del Molinet*, a La Mata. *La Serrada des Capellans i la Serrada Vella*, a Castellfort.

Singles *les Serrades* a Ares, *Xiva de Morella* (xxVII, 158.21), *Palanques* (xxVII, 190.20), *Benassal* (xxIX, 48.4). *Les Serrades de Ma(s)-la-Lloma*, a *Vistabella*, on hi ha també *Les Serradiques*, a *Vistabella*.

«*Tras-serra*», espadà de *serra* prop de *Benafigos*, 40 gran miranda damunt la vall del Montlleó, muntanyes de Culla: *Espinàs*, *A peu per Alcalatén*, p. 98 (però no crec que vingui de *TRANS* sinó < *tres serrades* 'tres tancats').

Singles *la Serradeta*, a *Benafigos*, *Portell de Morella* (xxVIII, 69.18), *Costur* (xxIX, 10.14). *Les Serradetes*, a *Vilafamés* (xxIX, 2.24).

Serradelles, a *Llagunes* (xxxVII, 43.16). *Les Serradelles*, a *Rubió* (xxxVII, 34.25).

Mas d'Enserrada, a *Morella*.

II. De *serrar* (amb *serra*), *DECat VII*, 838a44-846 a13.

Roca Serrada, a *Valldemossa* (Mapa del Cardenal Despuig).

Solana del Serrador, a *Torà* (xlvi, 145.29). *El Serrador*, al *Palamó* (xxxvi, 113.15).

Costa dels Serradors, a *Herbés* (xxVII, 150.24).

Barranc de la Serradora, a *La Vansa* (xxxVIII, 28. 11).

La Serreria, a *Vistabella* (xxIX, 76.15). *Carrer de la Serreria*, a *Mislata* (xxx, 129.6).